

ELISABETH HAMMER

Kytlevä tuli

ILTARUSKON AIKA 10

POHJOISET
SAAGAT

 SAGA
EGDMONT

Elisabeth Hammer

Kytevä tuli

Iltaruskon aika 10

Suomentanut Saga Egmont

Editoinut Tiia Mensio

SAGA Egmont

Kytevä tuli – Iltaruskon aika 10

Translated by SAGA Egmont

Edited by Tiia Mensio

Original title: *Ulmende glør*

Original language: Norwegian

Copyright © 2018, 2025 Elisabeth Hammer and Saga Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727221786

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser. It is prohibited to perform text and data mining (TDM) of this publication, including for the purposes of training AI technologies, without the prior written permission of the publisher.

This work is republished as a historical document. It contains contemporary use of language.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Vognmagergade 11, 2, 1120 København K, Denmark

Henkilöt

Rakel Ovreid	sarjan päähenkilö
Hanna Ovreid	Rakelin kasvattiäiti
Halvor Ovreid	Rakelin edesmennyt kasvatti-isä
Gunda Ovreid	Halvorin äiti ja Rakelin kasvatti-isoäiti
Esther Rønning	Rakelin kasvattitäti, Halvorin sisar
Peder Rønning	Estherin aviomies
Jenny Hoem	Rakelin ystävätär
Trygve	Jennyn veli, asuu Esther ja Peder Rønningin luona
Syver Svartangen	Ovreidin naapuri ja Borren nimismiehen apulainen
Ingvald Svartangen	Syverin isä
Ask Bergan	Skoppumin nimismies

Amelia Horgen	Berganin sisar
Lars Disen	opettaja Bjerke-koulussa
Eilert Holm	naapurin poika
Dangfart Lomvi	Karljohansvernin pappi
Luutnantti Bakke	Jennyn työnantaja
Erich Bakke	luutnantin poika
Jakobine Bakke	luutnantin vaimo
Edna Berg	luutnantti Bakken kokki
Inga	Ovreidin maatalan keittiöpiika
Jens	Ovreidin maatalan renki
Mikkel Ovreid	Halvorin ja Estherin veli

Edellinen kirja päättyi näin:

Liekit roihusivat heidän päidensä yllä, ja nyt kaikki seinät olivat tulessa. Pelko puristi Rakelin rintaa, mutta hän onnistui pitämään päänsä kylmänä. Jos he vain pääsisivät ovelle, he pelastuisivat. Rakel pääsi jaloilleen, kompuroi rouva Jøssumin ovelle ja kaatui sitä vasten.

Hehkuva tulenlieska siveli hänen kättään, kun hän oli tarttumassa ovenkahvaan, ja hän vetäisi kätensä takaisin. Kuului rysähdys, ja Rakel kääntyi ympäri juuri, kun tuvan takaosa romahti liekkimereen. Tulipalon savu ja kuumuus olivat kaikkialla heidän ympärillään, joten oli lähes mahdotonta hengittää.

Heidän oli päästävä ulos!

Hän kuuli pahaenteisen narahduksen heidän yläpuoleltaan ja katsoi ylös. Katto antaisi pian periksi.

Rakel käytti viimeisetkin voimansa noustakseen seisomaan ja tarttuakseen ovenkahvaan. Hän nojasi raskaasti vasten ovea, joka avautui pari tuumaa, mutta sitten tuli äkkipysähdys. Jokin oli

teljennyt heidät sisään. Rakel yritti uudelleen, mutta se oli mahdotonta. Ovi ei liikkunut. He olivat loukussa liekkimeressä.

Luku 1

Skoppum, toukokuu 1856

Savu kirveli silmissä. Rakel piteli helmaansa suun edessä, mutta se ei juuri auttanut. Joka kerta, kun hän haukkoi henkeä, tuntui kuin liekit olisivat löytäneet tiensä sisään ja polttaneet kurkkua.

Tuli pauhasi hänen päänsä yllä ja nieli kattoa. Kipinöitä satoi rouva Jøssumin päälle, joka makasi elottomana lattialla. He kumpikin kuolisivat, jos Rakel ei saisi ovea auki.

Kyyneleet virtasivat hänen kuivista silmistään, kun hän painautui kurkistamaan ovenraosta ulos. Aivan oven ulkopuolella oli suuri kivi. Tuo kivi piti heidät sisällä.

Rakel nosti katseensa ja näki jonkun seisovan sumussa lähellä ovea. Hän näki vain hahmon ääriiviivat, mutta se näytti Mikkel Ovreidilta.

Savu sai Rakelin yskimään, ja kun hän nosti katseensa uudelleen, hahmo oli poissa. Silti hän tiesi, mitä oli nähnyt. Tuli-

palo ei ollut mikään onnettomuus. Mikkel Ovreid yritti tappaa heidät.

Rakel kuuli vinkuvaa ääntä ja katsoi alas. Sukaatti-koira oli hiipinyt ovensuuhun. Mutta vaikka koira oli niin pieni ja laiha, sekään ei onnistunut työntymään ovesta ulos.

Rakelin oli saatava ovi auki! He kaikki kuolisivat, jos hän ei onnistuisi. Rakel työntyi jälleen koko painollaan ovea vasten, mutta ovi oli kuuma. Hän ei saanut aikaan muuta kuin palovamman olkapäähänsä.

Ei! Tällä kertaa Mikkel Ovreid ei voittaisi!

Rakel puri hampaansa yhteen ja täyttyi kiihkeästä raivosta. Sitä raivosta hän piti kiinni, sillä juuri sitä hän tiesi tarvitsevänsä – ja sitä raivoa tämä tilannekin vaati. Kun Rakel painoi kätensä ovea vasten uudelleen, se ei enää polttanut hänen ihoa.

Hän kokosi kaiken voimansa ja työnsi. Aluksi kivi ei liikahtanutkaan, mutta yhtäkkiä alkoi tapahtua jotakin. Vastapaino pieneni, ja sitten kivi antoi periksi ja ovi lennähti auki.

Sukaatti livahti ulos vapauteen, mutta Rakel ei voinut tehdä samoin. Hänen oli ensin saatava rouva Jøssum ulos. Tuvan kumuus tuntui tukahduttavalta, kun Rakel astui kaksi askelta taaksepäin ja tarttui kättilöä kainaloista. Hän ehti raahata rouva Jøssumin pois viime hetkellä, ennen kuin katto romahti juuri siihen paikkaan, jossa vanha kättilö oli maannut vain sekunteja aiemmin.

Rakel peruutti ulos ja veti rouva Jøssumiä mukanaan. Myös ulkona oli vaikea hengittää, sillä tuvan ympärillä Rakelia odotti paksu, valkoinen savupilvi. Mutta hän jatkoi matkaa. Vasta, kun savu hälveni ja Rakel saattoi tuntea kylmän yöilman ihoa vasten, hän päästi kättilöstä irti ja lyyhistyi tämän vierelle.

– Rouva Jøssum, Rakel kuiskasi hiljaa ja huomasi, että Sukaatti tuli heidän luokseen. Pikku koira vinkui ja nuoli kättilön kasvoja,

mutta rouva ei osoittanut elonmerkkejä. Hän ei näyttänyt hengittävän.

Rakel oli niin väsynyt, että pystyi hädin tuskin pysymään hereillä. Hän ei silti voinut luovuttaa. Niinpä hän laski kämmensä rouva Jøssumin rinnalle ja kokosi viimeiset voimansa. Hän tuns vain heikon voimanhenkäyksen, kuin pienen tähtien puron, joka virtasi hänen lävitseen rouva Jøssumiin.

Mutta oli liian myöhäistä. Rakel tuns, kuinka savu ja liekit olivat tuhonneet tuon vanhan naisen. Hän kuuli huutavia ääniä jossain kauempana ja näki ääri viivat ihmisistä, jotka tulivat juosten heitä kohti. Brekken tilan väkeä, Rakel oletti.

Ja niin hänen voimansa ehtyivät, eikä hän pystynyt enää pysymään hereillä.

Hän leijui tuulessa ja ajelehti pois vailla ajatustakaan. Kerran hän avasi silmänsä ja katsoi taivaalle. Se oli musta, sillä lähes kaikki tähdet olivat tummien pilvien peitossa. Mutta hän näki kuun. Se loisti hänen yllään kuin kapea ja terävä sirppi. Aivan kuin hänen kauan sitten näkemässään unessa, joka tuli aina vain takaisin.

Missä hän oli? Hän ei tunnistanut tätä paikkaa.

Mutta äiti oli sanonut, että hänen täytyi juosta. Pimeys. Hän pelkäsi pimeyttä. Ja vettä. Jokea, joka kohisi häntä kohti, joka odotti, että hän kiipeäisi veneeseen ja heittäisi hänet sitten virtaan. Pois äidin luota, pois kaiken turvallisen luota. Ei! Hänen täytyi mennä takaisin! Hän nyyhkytti, muttei pystynyt liikkumaan. Hänen kehonsa oli veltto ja täysin voimaton.

– Rakel? Herää, ole kiltti! Epätoivoinen ääni puhui hänelle. Hän tunnisti tuon äänen, muttei onnistunut paikantamaan sitä. Se ei ollut äidin ääni, vaan miehen.

Mutta hän ja äiti eivät tunteneet ketään miestä, joten kuka

se saattoi olla? Hän kauhistui muistaessaan miehen ikkunassa. Miehen, joka seisoi ja tähyysi pimeyteen, etsi häntä. Mutta se ei ollut tuo mies. Tämä ääni kuului jollekulle, joka oli hänelle läheinen. Jollekulle, jota hän ei pelännyt.

– Rakel, katso minua! mies jatkoi. Rakel yritti tehdä niin kuin mies pyysi, mutta tuntui niin äärettömän vaikealta nostaa silmäluomia. – Pikku noita, ole niin kiltti. Ääni oli tukahtua kyyneleihin, se oli tunnistamaton – mutta nuo sanat eivät olleet.

Yhtäkkiä palaset lokahtivat paikoilleen. Bergan.

Rakel pakotti silmänsä auki ja katseli ympärilleen. Mies näytti ensin sumealta, mutta Rakel tunnisti tuhkanvaaleat hiukset. Mies oli lähellä, niin lähellä, että Rakel saattoi tuntea tämän kehon lämmön. Se johtui siitä, että mies kantoi häntä, nyt Rakel ymmärsi sen. Sen vuoksi hänestä tuntui kuin hän olisi leijunut tuulella.

– Luojan kiitos, Bergan kuiskasi, kun heidän katseensa kohtasivat.

Rakel nojasi päänsä Berganin rintaa vasten ja kuuli, kuinka sydän löi tämän kävellessä. Bergan piti hänestä huolta. Hän oli turvassa. Silmäluomet kävivät jälleen raskaiksi. Pimeys houkutteli hänet luokseen ja lupaili lepoa, jota Rakel tarvitsikin toipuakseen. Mutta Bergan tahtoi hänen pysyvän hereillä, joten hän ponnisteli pitämään silmänsä auki.

Pian taivas oli kadonnut. Sen sijaan Rakel näki valkeaksi maalattua puuta, ja hän ymmärsi, että he olivat tulleet sisälle huoneeseen. Bergan pysähtyi ja laski hänet jollekin pehmeälle. Sängylle. Vastahakoisesti Rakel päästi otteensa Berganin kaulalta.

Huoneessa oli pilkkopimeää, mutta sitten syttyi lamppu, ja kultainen valo lankesi Berganin kasvoille. Harmaat silmät olivat huolta täynnä, kun Bergan katsoi Rakeliin.

– Ask, Rakel kuiskasi, mutta se kirveli kurkkua, eikä hän pystynyt puhumaan enempää.

– Sinun ei pitäisi puhua, Bergan sanoi hiljaa. – Ei ennen kuin tohtori on tutkinut sinut.

Hän tarttui Rakelin käteen ja nosti sen poskeaan vasten. – Minä luulin, että sinä...

Hänen kulmakarvansa kurtistuivat ja hän käänsi päätään niin, että puolipitkät hiukset heilahtivat peittämään hänen kasvonsa. Rakel ei kyennyt sanomaan mitään, mutta puristi varovasti hänen kättään. Sitten Rakel antautui pimeydelle ja ajautui pois.

Kun Rakel heräsi uudelleen, Bergan oli poissa. Sen sijaan hän kuuli tuntemattomia ääniä. Naisen ja miehen äänet.

– Hän herää, tohtori Eriksen, nainen sanoi. Rakel siristi silmiään ja näki, että se oli rouva Lunde, Brekken tilan emäntä.

– Hakisitteko juotavaa, rouva Lunde? Rakel kuuli tohtorin sanovan. Sitten tohtori asettui seisomaan hänen eteensä. Katse oli lempeä mutta tutkiva.

– Neiti Ovreid? Kuuletteko minua?

Rakel veti itsensä istumaan sängynpäätä vasten ja nyökkäsi. Toista olkapäätä ja kättä kirveli. Hänen vartalonsa oli aivan runneltu ja kurkkua poltti. Kun hän yski, rinnasta suuhun saakka raastoi ilkeästi. Kivusta ja voimakkaasta päänsärystä huolimatta hän uskoi, ettei ollut vahingoittunut.

– Miltä teistä tuntuu? tohtori Eriksen kysyi.

– Kuin olisin ollut tulipalossa, Rakel kuiskasi niin hennosti kuin pystyi.

Tohtori istuutui sängyn reunalle ja otti jotakin laukustaan. Se oli pitkä ja kapea puinen stetoskooppi.

– Minun on kuunneltava keuhkojanne, hän sanoi. – Voisitteko avata puseroanne ja hengittää syvään sisään?

Rakel teki, kuten tohtori pyysi. Stetoskooppi tuntui kylmältä ihoa vasten, kun hän hengitti sisään syvälle keuhkoihin. Se onnistui hyvin, mutta sen jälkeen häntä yskitti.

Emäntä tuli takaisin muki kädessään. Se höyrysi, kun hän laski sen yöpöydälle. Tohtori nyökkäsi emännälle, joka hiipi äänettömästi ulos huoneesta.

– Hyvä, tohtori sanoi auttaessaan Rakelin takaisin makuulle tyynyjä vasten. – Kuulostaa siltä, että olette välttynyt pahemmilta vammoilta. Olen jo sitonut toisen olkapäännne ja kätenne, ja rouva Lunde on keittänyt hunajavettä kurkkuanne varten. Se auttaa kipuun.

Tohtori ojensi Rakelille mukin, jossa oli kuumaa juomaa, ja Rakel siemaisi sitä. Ensin se kirveli, mutta pian hän tunsu hunajan lievittävän epämurkavaa tunnetta suussa ja kurkussa.

– Nyt teidän täytyy levätä, tohtori sanoi, kun Rakel oli juonut hunajaveden. – Lepo on parasta lääkettä kehollenne.

– Entä rouva Jøssum? Rakel sai kysyttyä.

– Olen pahoillani, tohtori sanoi surullisena. – Hän oli pahoin loukkaantunut ja oli kuollut jo ennen kuin pääsin tänne maatilalle.

Itku puristi kurkkua. Kun Rakel nyökkäsi, lämpimät kyynelvet valuivat kirvelen hänen poskiaan pitkin. Niin hänkin oli tuntenut – ettei vanhan kättilön hyväksi ollut tehtävissä enää mitään.

– Entä nimismies Bergan? Rakel kysyi hiljaa. – Onko hän yhä täällä?

– Lähetän hänet ylös, kun lähden, tohtori sanoi ja nousi ylös sängynlaidalta. – Levätkää nyt, neiti Ovleid.

Rakel epäili, pystyisikö siihen, mutta uni tulikin nopeasti. Pian hän laskeutui jälleen yhteen uuvuttavaan uneen. Hän näki unta

talosta, jota tulenlieskat nuolivat, ja pelosta, kun vene joutui virran vietäväksi.

Yleensä Rakel heräsi aina, kun joki teki mutkan ja hän kadotti talon näkyvistään. Mutta ei tällä kertaa. Uni jatkui. Virta vei veneen mennessään ja heitteli sitä kuin se olisi ollut vain kevyt lehti. Rakel tarrasi kiinni veneen reunaan, mutta vene osui kiviin ja keinahti sivuun. Vesiputouksen pauhu kuului aina vain lähempää.

– Ei! Rakel heittäytyi sivuun ja halusi päästä pois, mutta se ei auttanut mitään. Sitten vene kaatui reunan yli alas vesiputoukseen. Rakel lensi ilmassa. Kun hän laskeutui, jääkylmä vesi ympäröi hänet.

– Ei! Rakel huusi jälleen ja nousi istumaan sängyssä. Ennen kuin hän täysin tajusi olevansa hereillä, hän tunsikin käsivarsien ki-etoutuvan suojelevasti ympärilleen.

– No niin, kuiskasi lämmin ääni hänen hiuksiinsa. – Se oli vain painajainen.

Tuttu ääni rauhoitti hänet heti.

– Ask? Rakel takertui mieheen. – Olin joessa, ja minä hukuin.

– Olet varmaan ainoa ihminen, joka näkee unta hukkumisesta, kun on melkein menettänyt henkensä tulipalossa, Bergan vastasi pehmeällä äänellä.

– Mutta se tuntui niin todelliselta, Rakel kuiskasi. – Olin niin pieni, ja hän, Bråne, sytytti talomme tuleen!

Rakelin katse osui yöpöydällä olevan lampun pieneen liekkiin, joka lepatti hänen etsiessään sanoja. Hän olisi niin tahtonut selittää sen Berganille, mutta hänen ajatuksensa olivat jumissa. Bergan hellitti otettaan hieman, jotta saattoi katsoa Rakelia silmiin.

– Se oli unta, Rakel, hän sanoi pehmeästi.

– Ei, Rakel vastasi ja pudisti päätään. – Ei vain unta. Se oli muisto, olen varma siitä. Minä muistan asioita nyt. Oli talvi ja myöhäinen yö. Niin minä luulen, tai...

Hän katsoi Bergania epätoivoisena. – Tahtoisin niin selittää sinulle, mutta...

– Olet joutunut kokemaan hyvin paljon tänä iltana, Bergan keskeytti hellästi. – Ja tohtori sanoi, ettet saa käyttää ääntäsi vähään aikaan. Voimme puhua tästä myöhemmin. Nyt sinun täytyy levätä.

– Hyvä on, Rakel kuiskasi ja tunsi, kuinka rauhan tunne levisi jälleen hänen kehoonsa. – Kiitos, että tulit takaisin. Tuntuu hyvältä, kun olet täällä.

Bergan katsoi häneen pitkään, silmät hieman tummuun.

– Lähetin tilan rengin viemään äidillesi viestiä, Bergan sanoi hiljaa. – Äitisi saapuu varmasti pian.

Hän auttoi Rakelin takaisin makuulle sänkyyn. – Minun on jatkettava matkaa.

– Löysitkö jälkiä? Rakel kysyi. Vaikka hän ei olisi saanut puhua, hän ei voinut vain antaa asian olla.

– Joku valeli tuvan viinalla ja sytytti sen tuleen, Bergan vastasi lyhyesti. – Löysin jalanjäljet, jotka kulkevat pellolta tuvalle ja takaisin, mutta sitten ne katoavat.

– Rouva Jøssum parka, Rakel sanoi hiljaa. – En pystynyt pelasamaan häntä, vaikka minä...

Hän nosti käsiään ja tutki kämmeniään.

– Minä tiedän, että teit kaiken, minkä pystyit, Bergan sanoi pehmeällä äänellä. – Ehkä ei ole tarkoitettu, että pelastat kaikki?

– Niin, ei varmaankaan, Rakel sanoi, ja hänen ajatuksensa siirtyivät isään. Hänen alahuulensa vapisi, ja hän puri sitä, jotta se

pysyisi aloillaan. – Tämä on Mikkel Ovreidin syytä. Se oli hän, joka sytytti tuvan tuleen.

Bergan kohotti toista kulmaansa ja oli yhtäkkiä valppaana.

– Näitkö sinä hänet?

– Näin sankassa savussa jonkun, Rakel sanoi ja yski. – Hahmo muistutti häntä, mutten nähnyt sitä selkeästi. Mutta sen täytyi olla hän. Mikkel Ovreid halusi estää rouva Jøssumia puhumasta. Rouva Jøssum tiesi salaisuuksia, jotka Mikkel tahtoi pitääkin salassa.

– Mitä salaisuuksia? Bergan kysyi.

– Sekä Mikkelin menneisyydestä että minun omastani, Rakel vastasi. – Voi taivas, Rakel huudahti ja nielaisi vaivalloisesti. – Rouva Jøssum kertoi siitä Mikkelille, koska halusi auttaa minua!

Rakel katsoi epätoivoisena Bergania. – Hän antoi Mikkelin ymmärtää, että tiesi tämän menneisyydestä, ja halusi siten pakottaa Mikkelin jättämään minut rauhaan. Joten kaikki tämä on minun syytäni, hänen kuolemansa...

– Se et ollut sinä, joka sytytti tuvan tuleen, Bergan keskeytti ankarasti. – Tämä ei ole sinun syytäsi, Rakel.

– Olen pahoillani, Rakel sanoi vaisusti. – En pidättele sinua kauempaa. Sinulla on tänä yönä enemmän kuin tarpeeksi tekemistä.

Samassa he kuulivat pihalle ajavien vaunujen äänen, ja Bergan meni ikkunan ääreen.

– Se on äitisi, hän sanoi kääntyessään takaisin Rakelin puoleen. – Hän tuli hakemaan sinua. Mutta meidän täytyy puhua tästä lisää, Rakel. Minun täytyy saada tietää se, minkä sinäkin tiedät, myös siitä, mitä illalla tapahtui.

– Etkö voisi tulla kanssamme kotiin Ovreidiin?

– En, minun täytyy palata maatilalle. Minun täytyy hoitaa

siellä eräs asia, jolla alkaa olla jo kiire. Olen ollut poissa jo liian kauan, mutta tahdoin olla varma, että sinä...

Hän vaikenä hetkeksi, ennen kuin jatkoi: – Jäin siksi, koska tahdoin kuulla, näitkö sinä, kuka tulipalon sytytti. Mutta se ei ollut ainoa syy. Minä pelästyin, kun näin sinut makaamassa elottomana maassa. Luulin, että olit kuollut. En voinut lähteä, ennen kuin olin varma, että toipuisit.

Rakel ei ollut valmistautunut kuulemaan tällaista tunnustusta Berganilta. Hänen kehossaan häivähti väristys, kuin perhonen olisi lepattanut hänen sisällään.

– Nyt sinä yllätit minut, hän sanoi suoraan.

– Luulitko, etten välitä sinusta? Bergan kysyi ja hymyili jäykästi. – Minä välitän, ja siksi... Hän vaikenä. – Voitko pitää sen mielessäsi, kun tapaamme seuraavan kerran? hän jatkoi hetken kuluttua. – Etten tahdo satuttaa sinua?

– Mitä sinä tarkoitat? Rakel katsoi miestä ihmeissään.

– Tulet suuttumaan, Bergan sanoi. – Toivon vain, ettet ala vihata minua. Kellarissa...

Huoneen ulkopuolelta kuului askelia. Bergan keskeytti sen, mitä oli ollut sanomassa, ja lähti ovelle.

Rakel nousi istumaan sängyssä.

– Älä mene, hän pyysi. – Mitä sinä halusit sanoa? Miksi minä vihaisin sinua?

Liekkien seasta paljastuu totuus.

Kun Ovreidin tila tuhoutuu liekeissä, Rakelin syvälle haudattu lapsuusmuisto nousee savun mukana pintaan. Tulen keskeltä ei kuitenkaan paljastu pelkkää tuhoa – vaan uusi mahdollisuus vanhalle rakkaudelle.

Samaan aikaan Jennyn elämä muuttuu painajaiseksi, kun häntä syytetään vaikutusvaltaisen naisen murhasta. Voiko hän todistaa syyttömyytensä ja selviytyä häikäilemättömän vastustajan juonesta yllättävän sankarin avulla?

Elisabeth Hammer on norjalainen kirjailija, joka on tunnettu lumoavasta *Itaruskon aika* -sarjasta. Sarjassa nuori Rakel Ovreid etsii vastauksia salaperäiseen menneisyyteensä ja navigoi rakkauden ja kohtalon myrskyissä.

Itaruskon aika on osa *Pohjoiset saagat* -kirjauniversumia – koukuttavia historiallisia kirjasarjoja Norjan vuonoilta aina Huippuvuorten revontulien loisteeseen.